

Inarijärven aarteet – kansainvälisen kestävän matkailun toimintamalli

HANKKEEN TIEDOT

- Inarin kunnan Elinkeinot & kehitys Nordica hallinnoi Inarijärven aarteet, kansainvälisen kestävän matkailun toimintamalli – hanketta ajalla 1.11.2019 - 31.12.2020. Hankkeessa oli yksi työntekijä 12 kuukauden ajan. Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston tuki kanavoitui Leader Pohjoisin Lapin kautta alueelle.
- Kestävän kehityksen osa-alueista hankkeessa käsiteltiin sosiaalista, kulttuurista, ekologista ja taloudellista kestävyyttä infoluentojen ja toimintamallin suunnittelutyöpajojen kautta.
- Mukana oli 25 inarilaista matkailuyritystä ja kaksi kyläyhdistystä, jotka ovat tiivistä olleet rakentamassa yhteistä päämäärää, toimintamallia ja visionäärisiä kehittämis- ja investointitarpeita Inarijärven matkailualueelle.
- Hankkeen toiminta-alueeksi on valikoitunut itse Inarijärvi ja järven vaikutuspiiri, koska kyseisen alueen toimijat olivat hankesuunnittelun ja toimenpiteiden ideoijina.
- Alueen toimijat ilmaisivat keskeisimmäksi tarpeeksi ja pääkehittämiskohteeksi kestävän matkailun toimenpiteiden jalkauttamisen käytäntöön.

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Pohjoisin Lappi

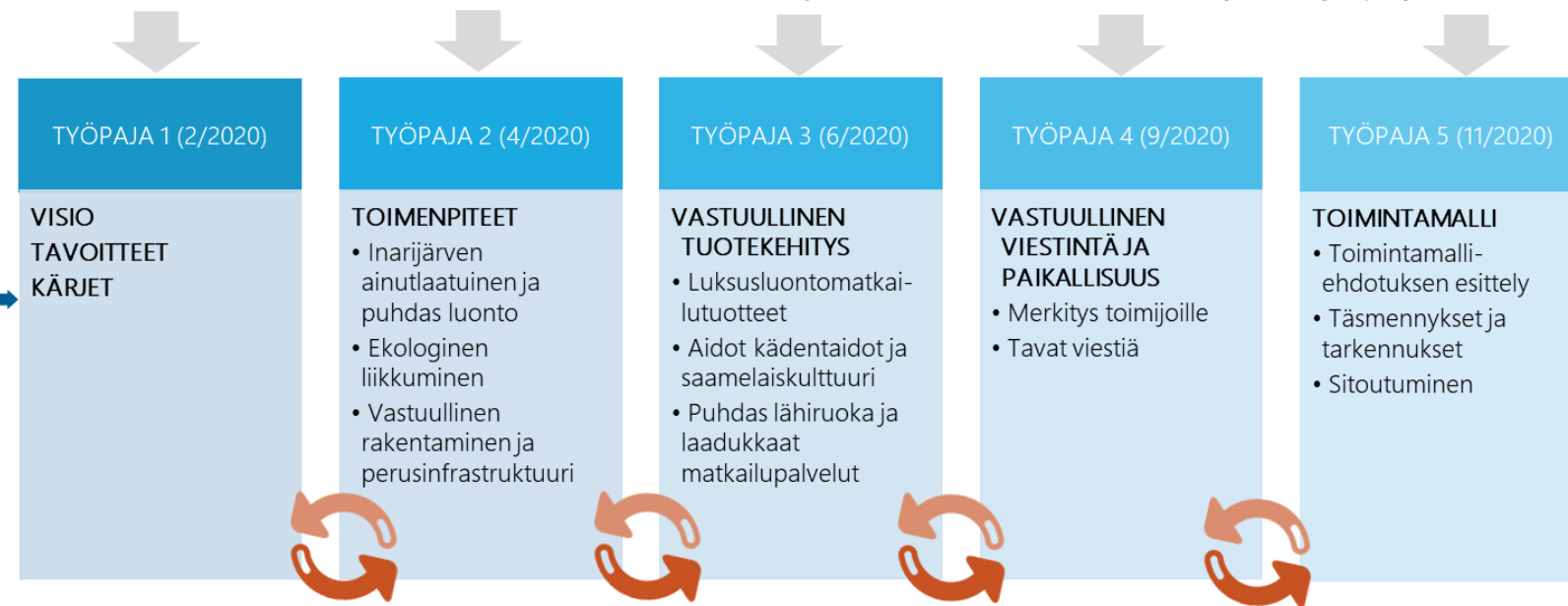

TYÖSKENTELYPROSESSI

- Kansainvälistä kestävän matkailun toimintamallia varten pidettiin yhteensä 10 infotilaisuutta, 5 yhteistä työpajaa sekä 4 kylätilaisuutta, joiden pohjalta yhteinen näkemys kestävästä tulevaisuuden suunnasta on rakennettu.
- Työskentely eteni suunnitelmanmukaisesti siten, että ensimmäisessä työpajassa määriteltiin visio, tavoitteet ja kärjet helmikuussa 2020. Lisäksi käytiin läpi työskentelyn suunnitelma, jossa infopaketeista luotiin kolme teemaa (luonto, vastuullinen tuotekehitys ja vastuullinen paikallisuus). Jokaisen teeman jälkeen pidettiin työpaja. Viimeisessä työpajassa käytiin läpi koko toimintamalli ja siihen liittyvät täsmennykset.
- Kylätilaisuudet pidettiin helmikuussa 2020 Inarissa ja syyskuussa 2020 Nellimissä. Joulukuussa pidettiin kaksi etäkylätilaisuutta, joissa käytiin läpi toimintamallia ja kyläkyselyn tuloksia sekä suunniteltiin tulevaa.

INFOPAKETIT	Ainutlaatuinen ja puhdas Inarinjärven luonto	Aluekehittämisen yleinen tila ja suunnittelu Inarissa	Saamelaismatkailun eettiset säännöt	Tuotekehitys	Vastuullinen markkinointi
Vastuullinen rakentaminen ja perusinfrastrukturi	Ekologinen liikkuminen Inarijärvellä ja ympäristössä	Vastuullinen talous	Vuorovaikutus paikallisten kanssa	Turvallisuusnäkökulmat	

TYÖPAJAT JA TOIMINTAMALLIN TYÖSTÄMINEN TYÖPAJOJEN 2-4 työstettävät teemat muotoutuvat vision ja valintojen pohjalta

TOIMINTAMALLIN YHTEISKEHITTELY JA ARVIOINTI SÄHKÖISELLÄ ALUSTALLA TYÖPAJOJEN JA KYLÄTILAISUUKSIIEN VÄLISSÄ

KYLÄTILAISUUS 1 (2/2020)

- Lyhyt johdanto kestäväan matkailuun ja paikallisten rooliin kokonaisuudessa
- Keskustelua matkailun kasvun hyödyistä ja haitoista

KYLÄTILAISUUS 2 (9/2020)

- Työpajoissa esille tulleiden asioiden esittely
- Keskustelua: Mitä matkailutoimijoiden tulisi tehdä ja mitä asukkaat voivat itse tehdä, jotta haittavaikutukset voidaan minimoida ja hyödyt maksimoida

KEHITTÄMISEN LÄHTÖKOHDAT

Inarijärvi tarjoaa eniten mahdollisuuksia, mutta myös samalla eniten säilytettävää sukupolvillemme:

- Inarijärvi on Suomen suurjärvistä puhtain ja kirkkain
- Inarijärvi Suomen ykkönen taimenen kalastuksessa
- Suomen saamelaiskulttuurin keskus
- Euroopan unionin alueen ainoa alkuperäiskansa
- Suomen laajimmat erämaa-alueet
- Olemassa olevat aidot elävät kylät ja perinteinen inarilainen elämäntapa
- 8 vuodenajan monipuoliset arktiset luonnonilmiöt
- Monimuotoinen ja arvokas geologinen kokonaisuus
- Porotalous ja luontaiselinkeinot
- Inarijärven rannalla olemassa oleva palveluinfrastruktuuri ja sen hyvä saavutettavuus

Inarijärvi on **elämänlähde**, jonka tarjoama **puhdas ja terve luonto** sekä **arktisuus, hiljaisuus** ja **paikallinen elämäntapa**, ovat tärkeitä jälkipolville säilytettäviä aarteitamme, joista meidät tunnetaan ja joista haluamme vieraidemme nauttivan ja kertovan toisille ainutlaatuisena kokemuksena ja tarinoina.

TAHTOTILA

MISSIO

Haluamme säilyttää Inarijärven luonnon puhtaana, turvallisena ja viihtyisänä ympäristönä matkailijoille ja asukkaille sekä tuleville sukupolville. Lisäksi haluamme luoda turvallisen ja sopusointuisan ympäristön paikallisväestön ja matkailijoiden välillä. Haluamme myös lisätä paikallisten elinkeinojen ansaintamahdollisuuksia hallitusti ympäri vuoden. Vastuullisuus nähdään alueella merkittävänä veto- ja pitovoimatekijänä nykyisille ja uusille asukkaille.

ARVOT

Paikallisuuden ja luontoarvojen kunnioittaminen, vieraanvaraisuus ja aitous, sekä yritysten, julkisen sektorin sekä matkailijoiden vastuulliset teot ovat tärkeitä arvojamme.

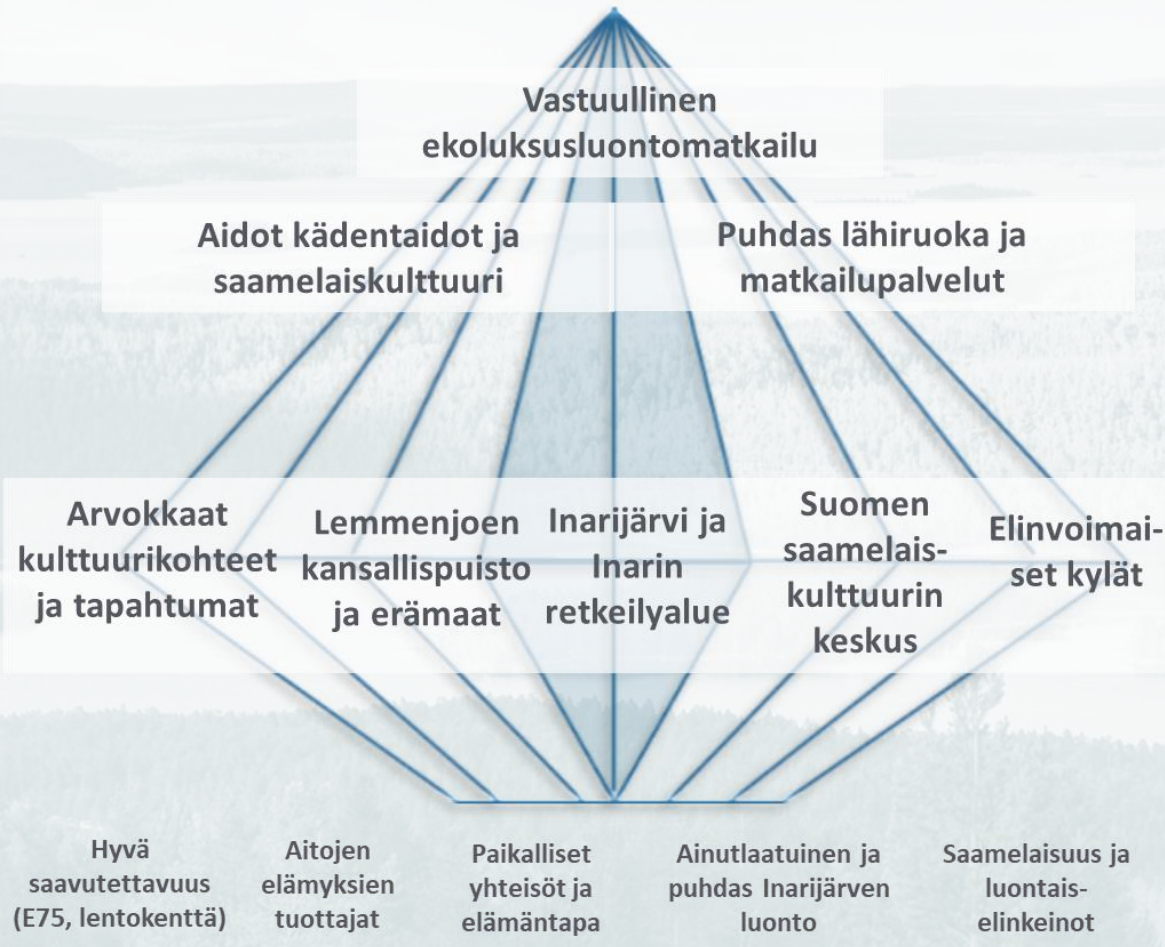
KESTÄVÄN MATKAILUN VISIO 2035

”Inarijärven matkailualue on vieraanvaraisin, kansainvälinen ja kulttuurisensitiivisesti toimivin matkailukohde Pohjois-Euroopassa”, jossa:

- matkailuyrittäjät ja paikalliselinkeinot menestyvät ympärivuotisesti tarjoamalla **korkeatasoisia elämyksiä ja palveluita** matkailijoille,
- **paikalliset asukkaat viihtyvät** ja **hyötyvät matkailusta**,
- matkailijoiden **viipymä on pitkä** ja kestävästi tuotetuista **palveluista halutaan maksaa enemmän**,
- matkailijamäärät kasvavat hallitusti ja matkailutulo lisääntyy – **”vähemmän on enemmän”**,
- matkailutoimijoiden yhteinen verkosto **”Lake Inari – Arctic Network”** kehittää koko ajan **innovatiivisia kestävän matkailun ratkaisuja**
- alueella on **puhdas luonto ja siisti toimintaympäristö, joista pidetään huolta**.

KESTÄVÄN MATKAILUN KÄRJET

KÄRJET

TUOTEVALINNAT

- Matkailun tuotekärkiä ovat erityisesti **vastuullinen ekoluksusluontomatkailu, aidot kädentaidot ja saamelaiskulttuuri sekä puhdas lähiruoka ja laadukkaat matkailupalvelut.**
- Matkailun tuotekärjet kumpuavat monipuolisista luonto- ja kulttuuriresursseista, paikallisesta yhteisöstä ja elämäntavasta, hyvästä saavutettavuudesta sekä vastuullisista matkailuyrityksistä ja -toimijoista.

TAVOITELTAVAT ASIAKKAAT

Arktisen luksuksen etsijät

Motivaatio: hyvinvointi, hiljaisuus, erämainen luonto

Aitouden etsijät

Motivaatio: arktinen elämä, kulttuuri- ja luontosuhde

Luontonautiskelevat ihmeiden metsästäjät

Motivaatio: luontokokemukset ja luonnonrauha

VASTUULLINEN TUOTEKEHITYS

SUUNTAVIIVAT

- Kehitetään olemassa olevia matkailutuotteita ja – palveluita entistä vastuullisemmiksi ja luodaan yhteistä vastuullisuustuotteiden palvelutarjoamaa
- Matkailijan arvomaailman ja palvelupolun ymmärtäminen ja tuotteistus
- Vastuullisuus tuodaan esiin tuotekuvausten tasolla
- Nostetaan arvokkaiden ja ainutlaatuisten kohteiden merkitys esiin opastetusti (elämyksellisuus ja vieraanvaraisuus)
- Matkailijan opastaminen ja kannustaminen vastuullisiin tekoihin

1

VASTUULLINEN EKOLUKSUSLUONTOMATKAILU

Merkitys ja arvo asiakkaalle

- Yksilöllinen luontokokemus
- Vieraanvarainen palvelu
- Hyvinvointi ja luonnonrauha

Vastuullisuuden huomioiminen

- Arjen luksusta puhtaasta luonnosta – ekologiset ja arkiset elämykset
- Yksilölliset ja räätälöidyt tuotteet: kalastus, patikointi, vesistökokemus ja muut luontoaktiviteetit
- Pienet ryhmät ja hallittavissa olevat ryhmäkoot
- Paikallisten merkitysten ja aitojen tarinoiden luominen tuotteisiin
- Inarijärven ja alueen ainutlaatuisen luonnon ja vesistön säilyttäminen laadukkaana palveluympäristönä
- Yhteensovittaminen paikallisten elinkeinojen sekä nautinta- ja tapaoikeuksien kanssa
- Oppaiden osaamisen kehittäminen (paikallistietous, vastuullisuus)

VASTUULLINEN TUOTEKEHITYS

2 INARILAINEN PUHDAS LÄHIRUOKA JA MATKAILUPALVELUT

Merkitys ja arvo asiakkaalle

- Ruokakulttuuri, tavat ja paikallisuus
- Puhtaat raaka-aineet
- Matkailupalveluiden aitous, elämyksellisyys ja turvallisuus

Vastuullisuuden huomioiminen

- Paikallisen ruoan hankintaketju ja tarinat esiin
- Lähiruuan yhteishankintojen kehittäminen
- Raaka-aineiden puhtauden varmistaminen ja korostaminen
- Laatukriteerien määrittely ruokamatkailutuotteelle
- Oppimiskokemusten kehittäminen ruokamatkailussa
- Eläinten hyvinvoinnin esiintuominen matkailu- ja ohjelmopalveluissa (esim. porojen hyvinvointi)
- Reittien ja luontonähtävyyksien kestävyys varmistaminen

3 AIDOT KÄDENTÄIDOT JA SAAMELAISKULTTUURI

Merkitys ja arvo asiakkaalle

- Paikallinen elämäntapa ja perinteet
- Saamelaisuus ja luontaiselinkeinot

Vastuullisuuden huomioiminen

- Aidot kädentaidot ja saamelaisuus näkyvät läpileikkaavasti
- Kädentaidot ja kokemuksellisuus: itse tekemisen ja kokeilujen lisääminen
- Kädentaitojen ja kulttuuriperinteiden vaaliminen ja paikallisen työllistymisen edistäminen
- Kädentaitojen laaja-alaisuuden ymmärtäminen
- Kädentaitojen ja kulttuurin esiintuominen nykyaikaisin keinoin
- Valokuvaus ja kädentaidot: kohteiden tärkeyden ja merkityksen esiin nostaminen
- Paikallisen ja kestävä tuotannon tukeminen
- Saamelaisuuteen perustuva matkailu

VASTUULLINEN VIESTINTÄ

SUUNTAVIIVAT VASTUULLISELLE VIESTINNÄLLE

- Yhteistä vastuullisuusviestintää ohjaavat missio ja arvot
- Viestintää toteutetaan yhteisesti sovittujen toimintamallien mukaan kulttuurisensitiivisyys huomioiden
- Viestinnässä tuodaan esille alueen yritysten ja toimijoiden vastuullisia tekoja ekologisen, taloudellisen ja sosiokulttuurisen kestävyuden näkökulmista
- Matkailijoille tuodaan viestinnässä esille rentoon ja keskustelemaan sävyyn vastuullisia tapoja vierailta Inarijärven matkailualueella.

VIESTIN SISÄLTÖÖN LIITTYVIÄ AIHIOITA

- Paikallisen elämän ja ympäristön huomioiminen
- Aito elämyksellisyys, tilaa elää ja hengittää
- Lappilainen vieraanvaraisuus, viihtyminen ja paikalliset matkailuperinteet
- Tietoisuuden ja oppimisen mahdollisuus
- Kestävät ja vastuulliset tavat liikkua luonnossa (paikallinen tapa käyttää luontoa)
- Arktinen erämaajärvi ja paikallisuus
- Paikallinen kulttuuri sekä ruoka ja sen alkuperä

HYVÄT VIESTINTÄTAVAT

Hyödynnetään elinvoimaiseen paikalliskulttuuriin, perinteisiin, aitouteen ja puhtaaseen luontoon sekä näiden säilyttämiseen ja kunnioittamiseen liittyviä sisältöjä. Tuodaan esille vieraanvaraisuutta, viihtymistä, kiireettömyyttä ja arjen luksusta. Viestinnän tyyli ja sävy pyritään pitämään rennon asiallisena ja huumoripitoisena vastuullisuudesta myönteisiä mielikuvia herättävänä.

HUONOT VIESTINTÄTAVAT

Vältetään kliseisiä ja kuluneita sanoja sekä saamenkielisiä sanoja. Esimerkkejä huonoista sanoista voivat olla mm. myyttinen, maaginen ja koskematon. Vältetään käskevää, nuhtelevaa tai pilkkaavaa sävyä viestinnässä.

KUVIEN KÄYTTÖ

Kuvien käytössä keskeisin kriteeri on aitous.

- + Monipuoliset aktiviteetit ja tekeminen sallituilla reiteillä ja alueilla
- + Ympärivuotisuus ja eri vuodenaajat
- + Ihmisiä ja elämää
- + Vesistö ja erityispiirteet
- + Aidot matkailijan koettavissa olevat kuvat
- + Oman kulttuuriperinnön kuvat
- + Oman ympäristön kuvaaminen
- Kuvien seuraamusten ja turvallisuuden huomioiminen (esim. jäällä luistelu)
- Ei rekvisiittaa
- Saaliskuvat
- Ei feikkipukuja
- Ei lavastettuja tilanteita
- Ei pelkkiä luontokuvia (mukana myös ihmisiä, elämäntapaa, yms.)

VASTUULLINEN PAIKALLISUUS JA VUOROPUHELU

SUUNTAVIIVAT VASTUULLISELLE PAIKALLISUUDELLE

Vastuullinen paikallisuus tarkoittaa niitä matkailutoimijoiden yhteisiä tekoja, joilla ekologinen, sosiokulttuurinen ja taloudellinen kestävyys muodostavat sopivan tasapainon pitkän aikavälin kestävyuden takaamiseksi Inarijärven matkailualueella.

- Matkailupalveluita tuotetaan luontoympäristön haittavaikutukset minimoiden
- Paikallista kulttuuria säilytetään ja elinvoimaisuutta pyritään lisäämään kulttuurisensitiivisesti
- Paikalliskulttuurista ja sen erityispiirteistä viestitään yhteisten sovittujen toimintatapojen mukaan
- Paikallisten yhteistyökumppanuuksien, ostojen sekä paikallisen työllistymisen edistäminen
- Matkailutoiminta on läpinäkyvää ja yhteisesti hyväksytyjen vastuullisten toimintamallien mukaista nykyisille ja uusillekin toimijoille
- Matkailijoita ohjataan toimimaan vastuullisesti ja annetaan mahdollisuus paikallisiin vastuullisuustekoihin
- Yritysten työntekijöitä perehdytetään alueeseen sekä vastuulliseen toimintaan
- Paikallisväestölle tarjotaan osallistumisen ja vaikuttamisen keinoja matkailuun liittyvissä asioissa

MONISUUNTAISEN VUOROPUHELUN EDISTÄMISEN JA YLLÄPITÄMISEN KEINOJA

Oppiminen ja pelisäännöt

- Alueperehdytys nykyisille ja uusille työntekijöille
- Yrityskohtaiset ohjeistukset työntekijöille ”talon ja alueen tavoista”
- Matkailuyritysten vinkit matkailijoille vastuulliseen toimintaan

Vuorovaikutus ja osallistuminen

- Paikalliselinkeinojen kestävä kehityksen foorumi (yrittäjät, kunta, paikalliset)
- Kyläkohtaiset foorumit vuosittain: hyvät käytännöt hyötyjen maksimoiseksi ja keinot haitallisten vaikutusten minimoimiseksi
- Avoimet ovet –tapahtuma kestävä kehityksen foorumin yhteydessä (paikallisten huomioiminen toiminnassa)
- Kysely paikallisväestölle ja yrityksille vuosittain

Tiedottaminen

- Vuorovaikutus paikallisväestön kanssa
- Hyvien käytänteiden jakaminen yritysten kesken vastuullisuuden ja vähähiilisuuden edistämiseksi

PELISÄÄNNÖT

YRITYS- JA PALVELUTOIMINNAN PELISÄÄNNÖT

- Sitoudutaan kestävän matkailualueen kehittämiseen yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa – Arctic Network -verkoston toimintaan sitoutuminen
- Lisätään osaamista kestävään matkailuun osallistumalla koulutuksiin ja valmennuksiin (esim. Sustainable Travel Finland –valmennukset) ja suositellaan yrityksille osallistumista STF-polulle
- Hankitaan näyttöjä (erilaiset sertifikaatit) kestävän matkailun toimintamalleista
- Vastuulliset yritykset edellyttävät myös alihankkijoiltaan sitoutumista vastuulliseen toimintaan
- Tuodaan esiin vastuullisia matkailutuotteita, ekologisia liikkumisen muotoja sekä viestitään vastuullisuusteosta matkailijoille
- Ohjeistetaan matkailijaa toimimaan vastuullisesti paikalliset luontoarvot ja kulttuurisensitiivisyys huomioiden.

ALUEELLISEN KEHITTÄMISEN PELISÄÄNNÖT

- Otetaan käyttöön yhteisesti hyväksytyjä ohjauskeinoja kestävän matkailuympäristön kehittämiseen, toiminnan ohjaukseen sekä rakentamiseen
- Edistetään kestävää puurakentamista ja vähähiilisten energiankäyttömuotojen käyttöönottoa
- Edistetään sertifikaattien saamista yritys-, verkosto- ja aluetasolla
- Mahdollistetaan vastuullisten matkailutuotteiden kehittäminen ja markkinointi sekä ekologisten liikkumismuotojen käyttöönotto
- Viestitään alueen ominaispiirteistä, arvoista ja vastuullisten toimintatapojen tärkeydestä suunnitelmallisesti ja pitkäjänteisesti eri kohde- ja sidosryhmille
- Edistetään pitkäjänteisesti yhteishankintamuotojen sekä jätehuollon vähähiilisten toimintamallien käyttöönottoa alueella (mm. biojäte-, muovi- ja muu kierrätys)
- Edistetään vastuullisuustyön koordinoitua, jalkauttamista ja konkreettisia toimenpiteitä.

2021-2022

- EcoTrainer - jatkohanke
- Arctic Network sitoutumiset
- Matkailun maankäyttö ja ohjauskeinot
- Reittiopastusten ja ohjeistusten kehittäminen
- Tienvarsien ja pysähdyspaikkojen siisteys sekä palveluista tiedottaminen
- Elinkeinoelämän yhteisen foorumin järjestäminen
- Kyläfoorumien järjestäminen
- Oppaiden ja ohjeistusten laatiminen
- Selvitys ja suunnitelma bio- ja muovijätteen kierrätysmahdollisuuksista

- Vastuullinen tuotekehitys
- Vastuullisuusviestintä
- Monisuuntainen vastuullinen vuoropuhelu
- Digitaalisuus
- Yhteistyön kehittäminen ja Artic Network
- Saavutettavuus ja liikenne

2023-2025

- E-75 tienvarsilevähdyalueiden, taukopaikkojen ja matkaparkkien siistiminen ja jätehuolto kuntoon – ohjelman toteutus
- Kyläympäristöjen viihtyisyys
- Reitistöjen kehittäminen
- Esteettömyyden kehittäminen
- Yhteishankintojen kehittäminen
- Uusiutuvan energian tukimekanismien kartoitus ja suositukset yrityksille ja kotitalouksille
- Arctic Network –verkoston vakiinnuttaminen ja pysyvä EcoTrainer -toimintamalli

2026-2029

- Paikallisten energianmuotojen käyttöönotto ja jatkokehitys
- Esteettömyysratkaisut
- Paikallisten kierrätysratkaisujen käyttöönotto ja jatkokehitys
- Innovatiivinen ja vähähiilinen kaavoitus ja rakentaminen – ohjauskeinojen laaja käyttö

TOIMENPITEET

KEHITTÄMISEN ORGANISOINTI JA YHTEISTYÖ	PÄÄVASTUU JA VERKOSTOKUMPPANIT	AIKATAULU
Otetaan käyttöön matkailijan sitoumusmalli (Visit Finland: the Sustainable Finland Pledge) yrityksissä ja alueorganisaatioissa	Yritykset, ISM, Visit Finland	A
Vastuullisuuskoordinaattorin nimeäminen – EcoTrainer • ”Huolehtija” koordinoimaan kestävän ja vastuullisen kehityksen toimenpiteitä yrityksissä ja kotitalouksissa • <i>Jatkohanke: toimenpiteiden jalkautus ja ohjaaminen STF-polulle</i>	Yritys- ja kehittämisspalvelut	A
Sitoutuminen kestävän matkailualueen kehittämiseen yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa • Edistetään sertifiointien käyttöönottoa alueen yrityksissä • Kansainvälinen kestävän matkailun toimintamalli ja oma merkki sekä STF-sertifikaatti • Vastuulliset yritykset edellyttävät myös alihankkijoiltaan vastuullista toimintatapaa	Yritykset, ISM, Yritys- ja kehittämisspalvelut	A
Yhteishankintamallien kehittäminen yritysten kesken	Yritykset, yrittäjäjärjestöt, kunta	B
Uusiutuvan energian tukimekanismien kartoitus ja suositukset yrityksille ja kotitalouksille	Yritys- ja kehittämisspalvelut selvittää	B
Paikallisen / alueellisen ”vastuullisuusteko” –maksun selvittäminen • <i>Esim. keräykset paikallisille suojelukohteille, paikallisen luonnon suojeluun sekä paikallisten arvojen ja toimintatapojen noudattamiseen</i>	ISM, Metsähallitus, Paikalliset matkailu-toimijat	B

TOIMENPITEET

VASTUULLINEN TUOTEKEHITYS JA VIESTINTÄ

PÄÄVASTUU JA VERKOSTOKUMPPANIT

AIKATAULU

Olemissa olevien matkailutuotteiden ja palveluiden kehittäminen entistä vastuullisemmiksi

- Oman toiminnan arviointi ja tuotekehitys
- Hyvät käytännöt esille vastuullisuusviestinnässä

Yritys- ja kehittämisspalvelut
aktivoi
Yrittäjät toteuttavat
ISM yhteistyö

A

Uusien vastuullisten matkailutuotteiden asiakaslähtöinen kehittäminen

- Kestävän matkailijan profilointi ja palvelukonseptointi asiakkaiden arvomaailman mukaan (esim. ”tosi vihreät, jne.)
- Tuotteistus, näkyvyys ja ostettavuus sekä vastuullisten toimijoiden esiintuonti alueen matkailusivustolla

Yritykset, ISM
Yritys- ja kehittämisspalvelut
aktivoi jatkohankkeen kautta

A

Ekologisten luonnosta nauttimisen tapojen edistäminen

- Info alueen erityispiirteistä sekä niiden vastuullisesta saavuttamisesta ja toimintatavoista
- Edistetään kalastuksenhoidon ja kalastuskulttuurin viestimistä ja tuodaan esille esim. siian ja puhtaan veden paikalliset kulttuuriset merkitykset nyt ja tulevaisuudessa
- Melonta, veneily, lintubongaus

MH, ISM, ohjelma-palvelu-
yritykset

B

Yleisistä palveluista tiedottamisen parantaminen

- Yleisesti palvelut internet-sivuilla ja karttapalveluissa: wc, septitankkien tyhjennyspisteet, sähköatojen latauspisteet, laajakaistaverkot, jätteenkeräys- ja kierrätyspisteet)
- Fyysisesti levähdyspaikoilla, reiteillä ja taukopaikoilla

Kunta, ISM, MH, yrittäjät

A

TOIMENPITEET

EKOLOGINEN LIKKUMINEN

Nykyisen reitistön ja palveluvarustuksen kehittäminen

- *Kartoitus kehittämiskohteista sekä suunnittelu- ja toteutustyö*
- *Sisältönä mm. reitit ja niiden monikäyttöisyys sekä ympärivuoden palveleminen, reittien lähtöpisteet, taukopaikat ja palveluvarustus, opasteet ja reitti-infot, jätehuolto, virkistys- ja aktiviteettialueiden osoittaminen toimijoille*

MH, kunta

A

Uuden reitistön kehittäminen

- *Pyöräilyn ja maastopyöräilyn kehittäminen sekä helposti saavutettavat lähireitit kylien pinnassa*
- *Vastuullisuudesta kertova teemareitti infotauluineen matkailijoille ja paikallisille (mm. koulut)*
- *Huomioidaan kulutuskestävyys ja mahdolliset valmiit tiepohjat*
- *Monikäyttöiset reitit (pilottireitti)*

MH, kunta, yritykset,
Saamelaismuseum, ISM

B

Alueen saavutettavuuden ja sisäisen liikkumisen kehittäminen

- *Julkisen liikenteen kehittäminen Ivalo-Inari välille (saman päivän aikana takaisin)*
- *Lentokenttäkuljetusten järjestäminen yhteistyössä yritysten toteuttamana*
- *Alueen sisäisen liikenteen edistäminen*

Saavutettavuus-työryhmä

ISM, Yritys- ja kehittämisspalvelut,
Finavia, yritykset, kaikki lentoyhtiöt,
ELY

A

Ekologinen matkailutien kehittäminen

- *Sisältöjen kehittäminen matkaketjujen ja ekologisten liikkumismuotojen kautta*
- *Esimerkiksi pyöräilymatkailun kehittäminen Ivalo-Inari -välillä*

ELY, kunta, Lapin liitto

A

Ekologisen liikkumisen kehittäminen ja vaihtoehtojen esiintuominen

- *Nykytilakartoitus ekologista liikkumista edistävistä toiminnoista ja palveluista*
- *Tarjonnan kokoaminen yhteen (mm. vesistömatkailu, liikkumismuodot, opastointi, kyläkävely)*
- *Kehittämisyhteistyö liikkumispalveluhankkeissa (MaaS) sekä digitaalisen tarjonnan esiintuominen + ostettavuus*

Kunta & Lapin yliopiston "KeLiPa*" -
hanke
ISM, yrittäjät

A (B)

Esteettömyyden kehittäminen

- *Kartoitetaan kehittämiskohteet*
- *Huomioidaan suunnittelussa esteettömyys ja lisätään esteettömien reittien ja palveluiden tarjontaa ja tiedottamista*
- *Toteutus hankkeena*

Yrittäjät, ISM, MH, Inarin kunta

B (C)

TOIMENPITEET

VASTUULLINEN RAKENTAMINEN JA PERUSINFRASTRUKTUURI	PÄÄVASTUU JA VERKOSTOKUMPPANIT	AIKATAULU
Muovijätteen keräyksen järjestäminen Inarin kirkonkylälle yrittäjille ja kuluttajille	Kuluttajat: Lapeco, tuottajajärjestö, Yritykset: Inarin kunta	B
Biojätteen paikallisen keräämisen ja käsittelyn mahdollisuuksien selvittäminen • <i>esim. paikalliseksi energianlähteeksi tai hyöty- ja koristekasvien viljelyyn</i> • <i>VÄLKKEY-hankeyhteistyö: biojätepotentiaali</i>	Biojätekeräys: Lassila&Tikanoja Selvitykset: VÄLKKEY-hanke ja Lapeco	A
E-75 tienvarsilevähdysalueiden, taukopaikkojen ja matkaparkkien siistiminen ja jätehuolto kuntoon – ohjelma • <i>Varustelutason kehittäminen: wc, roska-astiat, info- ja tietotaulut, molokit, septi- ja latauspisteet, vesihuolto</i> • <i>Kunnossapidon ja huollon varmistaminen</i> • <i>Tienvarsiviivouksen toteuttaminen paikallisen 3. sektorin kanssa (kyläyhdistykset, urheiluseurat)</i> • <i>Tiedottaminen ja viestintä</i>	Kunta/Yritys- ja kehittämisspalvelut aktivoi, koordinoi ja hankkeistaa Yhteistyö: ELY, Lapeco, ISM	A
Energian yhteishankintakiinnostuksen ja muiden energiankäytön mahdollisuuksien selvittäminen paikallisesti yritysten kesken	Kunta / Yritys- ja kehittämisspalvelut aktivoi Yrittäjät (yrittäjien yhdistykset/järjestöt)	B / C
Kyläkeskusten ja toimintaympäristön viihtyisyyden ja vetovoimaisuuden parantaminen • <i>Kartoitus, suunnittelu ja toteutus</i> • <i>Säännöllinen ylläpito, aktivointi toimenpiteisiin</i> • <i>Vähähiilisyttä edistävien ratkaisujen huomioiminen: led, tunnistimet, energiansäästö, valosaasteen vähentäminen</i>	Kunta, ELY, kyläyhdistykset	A
Matkailun ja maankäytön yhteensovittaminen ja ohjauskeinojen käyttöönotto • <i>matkailun maankäyttöstrategia ja maapoliittinen ohjelma</i> • <i>eri alueiden hoito- ja käyttökäyttösuunnitelmat sekä kaavoitukseen liittyvät asiat</i>	Yritykset, paikallinen yhteistyö, kunta viestinnässä, Inarin kunta ja ISM	A

TOIMENPITEET

OPPAAT, OHJEISTUKSET JA TOIMINTATAVAT	PÄÄVASTUU JA VERKOSTOKUMPPANIT	AIKATAULU
Oppaiden ja ohjeistusten kerääminen matkailijoille ja paikallisille yrityksille digitaalisessa muodossa (kunnan kestävän matkailun sivut ja yritysten omat sivut)	Yritykset, MH, Yritys- ja kehittämispalvelut, ISM	A
Vastuullisen toiminnan opas- ja työntekijäkoulutuksen kehittäminen • <i>"Passi" alueelle tulevien työntekijöiden koulutus valmisteluun</i> • <i>perehdytys paikallisiin arvoihin, tapoihin ja kohteisiin, uusien yritysten sijoittuminen</i>	Yritykset, yrittäjäjärjestöt, kunta, ISM ja Sakk apuna	A- B
Asukkaiden ja paikallisten vastuullisuusoppaan/-ohjeistuksen luominen • <i>asukkaiden rooli vastuullisuustyössä ja tehdystä vastuullisuustyöstä tiedottaminen (Inarin kunta: vastuullisuussuunnitelma)</i>	Kunta, Yritys- ja kehittämispalvelut	A
Vastuullinen yrittäjyys ja sijoittaminen Inarissa – suositusten laadinta, tiedottaminen ja sitouttaminen • <i>alueen ulkopuolelta tuleville uusille sijoittajille ja toimijoille Matkailun osalta STF-polulle ohjaaminen ISM:n kautta</i> • <i>Kunnan vahva suositus STF-polulle jatkossa alueelle tuleville</i>	Yritys- ja kehittämispalvelut, kunta, ISM	A
Digitaalisen turvallisuusohjeistuksen toteuttaminen	Kunta	A

ARCTIC NETWORK -MERKKI

TAUSTA

- Inarijärven aarteet –hankkeen työpajoissa nousi useaan otteeseen esille toive alueen omasta merkistä, ns. sertifikaatista, jonka hankkeessa mukana olevat toimijat saisivat.
- Asian edistymiseksi hankkeessa pidettiin syksyllä 2020 nimi- ja logokilpailu merkille. Logo valittiin hanketyöryhmän äänestyksellä.

TARKOITUS

- Kestävän ja vastuullisen yhteistyön alusta
- Verkoston osaksi pääsee pelisääntöihin sitoutumalla ja niitä noudattamalla
- Kestävällä polulla edettäessä annetaan vertaistukea muille yritysille ja tietoa yhteisen tahtotilan saavuttamiseksi
- Yhteisiä pelisääntöjä ja kriteerejä kehitetään jatkuvasti, jotta se palvelee jatkossa myös laajemmin matkailua ja muita elinkeinoja

LISÄTIEDOT

- Arctic Network -verkostoon kuuluvat yritykset listataan Inarin kunnan nettisivujen kestävän matkailun sivuille (<https://www.inari.fi/fi/matkailu/kestava-matkailu.html>)
  - Verkostossa mukana olevat toimijat voivat kopioida ja hyödyntää sivuston tekstejä.
  - Sivuja ylläpitää Inarin kunnan yritys- ja kehittämisspalvelut
- Lisäksi tietoa verkostosta ja kestävästä matkailusta jaetaan seuraavilla sivuilla:
  - inarisaariselka.fi
  - luovakka.fi
  - Inarilapland.fi